

Propuštene prilike za dijagnosticiranje koronarne srčane bolesti u primarnoj zaštiti

Mehtap Turkey, Yesim Senol, Mustafa Kemal Alimoglu, Mehmet R Aktekin, Necmi Deger

CMJ 2007; 48:362-70

Cilj Istražiti propuštene prilike da se u primarnoj zdravstvenoj zaštiti otkriju postojeće koronarne srčane bolesti koje prethodno nisu bile dijagnosticirane i rizične čimbenike koji su povezani s njima.

Methods Istraživanje je obuhvatilo 850 osoba starijih od 30 godina, koji u povijesti bolesti nisu imali koronarnu srčanu bolest, a bili su pacijenti centra primarne zdravstvene zaštite u prigradskom dijelu grada Antalya u Turskoj. Prikupili smo podatke o njihovoj dobi, spolu, stupnju izobrazbe, zdravstvenom osiguranju, prihodima, pušenju i fizičkim aktivnostima. Pacijente s nedijagnosticiranom koronarnom srčanom bolešću otkrili smo s pomoću Roseova upitnika, fizikalnim pregledom i elektrokardiogramom. Mjerali smo im visinu, težinu, krvni tlak, serumsku koncentraciju glukoze i kolesterola, a indeks tjelesne težine i omjer opsega struka i bokova smo izračunali. Svakom je pacijentu dodijeljen broj bodova za rizične čimbenike koji su uključivali dob, spol, pušenje, sistolički krvni tlak i koncentraciju kolesterola. Za svakoga je pojedinca izračunat rizik da u sljedećem desetljeću razvije koronarnu srčanu bolest.

Rezultati Bilo je 126 (14.8%) prethodno nedijagnosticiranih slučajeva nedijagnosticirane koronarne srčane bolesti. Ukupni srednji ($\pm$ standardna devijacija) broj bodova za rizik dobivanja koronarne srčane bolesti u sljedećem desetljeću bio je 6.1 ± 6.8 . Bolesti koje potiču razvitak koronarne srčane bolesti – hipertenzije, šećerne bolesti i hiperkolesterolemije – otkrivene su u 255 (30.4%), odnosno u 70 (8.2%) i u 364 (43.4%) ispitanika. Debljina je utvrđena u 315 (37.1%) ispitanika, a 222 (26.1%) su bili pušači. Za osobe koje se koriste primarnom zdravstvenom zaštitom procijenjeni postotni rizik za razvitak koronarne srčane bolesti u sljedećem desetljeću bio je 7 do 45% za muškarce i 2 do 45% za žene.

Zaključak U primarnoj se zdravstvenoj zaštiti propušta prilika za bolje otkrivanje koronarne srčane bolesti kao i topoglednih rizičnih čimbenika. Potrebno je poduzeti mjere da se oni na vrijeme otkrivaju.